

Galgbacken

I Kronoparken låg också Kållands härads avrättningsplats. I september år 1802 avrättades här Lars Torpengren, dömd för mordet på sin hustru Elin. Äktenskapet var troligtvis inte särskilt lyckligt. När Elin vårdades på sjukhus i Mariestad för en venerisk sjukdom, som maken smittat henne med, fick Lars hjälp i hushållet av en 16-årig klockardotter Beata Larsdotter från socknen. Mellan dem uppstod kärlek och när Elin kom hem stannade Beata kvar. Elin var klen efter sjukdomen och behövde hjälp. Beata fick så småningom tjänst i Lidköping hos greve Ekeblad. Lars och Beata träffade varandra trots avståndet. I november 1801 bestämde de båda sig för att röja Elin ur vägen så de skulle kunna gifta sig.

Några dagar senare satt Elin vid spinnrocken när Lars smög sig fram och slog henne två gånger i huvudet med en llerätta. Hon föll blödande till golvet och bad för sitt liv. Lars slängde sin medvetlösa hustru i brunnen och kastade en hink efter så det skulle se ut som en olycka. När kroppen hittades i brunnen var Lars "tankfull och sorgsen" men grannarna fattade misstankar när de såg sårerna på den dödas huvud. Förhållandet mellan Lars och Beata var allmänt känt, så ryktet att Elin mördats av sin man spred sig genast. Lars och Beata försökte fly men grannarna hindrade dem innan de hann sätta sina planer i verket. Båda erkände sin skuld och var djupt ångerfulla. Lars dömdes till att mista högra handen, halshuggas och steglas. Beatas dom fastställdes till "30 par ris" och livstids arbete på spinnhuset i Norrköping.

Avrättningarna var förr ett folknöje och många hade samlats för att se Lars Torpengren mista huvudet. Det berättas att några pojkar hade klättrat upp i en gran för att kunna se bättre. När huvudet föll och blodet sprutade, svimmade en av pojkarna, föll ner och blev krympling för livet. Det började ryktas om att det spökade på platsen. Man kunde se en skepnad oroligt vandra omkring liksom sökande efter något. Ingen vågade gå förbi utan att lägga en pinne på marken. Det tillhörde den gamla seden att offra d.v.s. lägga pinnar eller riskvistar i en kasthög, där någon ljutit en våldsam död. En slaktare, som var vild och orädd av sig, vinglade i berusat tillstånd upp till Galgbacken. Han ropade hånfullt på Torpengren och fick ett slag av en osynlig hand så han föll sanslös till marken. Han blev liggande i den våta snön och hittades av några timmerkörare på morgonen. Han dog i lunginflammation och slutet blev förfärligt. Han yrade om att Torpengren stod vid hans bädd. I dödsögonblicket reste han sig upp, slet upp skjortan och skrek "Så tag mig då, Torpengren". När baron Kruse blev kronojägare i parken började han gräva på avrättningsplatsen. Han hittade steglet och en del människoben. Kvarlevorna begravdes på kyrkogården. Det sägs att spökerierna upphörde efter detta.

Referenser:

Kjörk, Morgan (1995). Passionsdrama i Norra Kedum. *Lidköpingsbygden*.
Friberg, Sven (1942). Den sista avrättningen på Råda ås. *Nya Lidköpings tidning* 18/11.
Friberg, Christer (1947). *Vålnader, gengångare och spöken*.
Friberg, Christer. *Studier över ortnamnen i Kållands Härad*.